

Pokrštavanje pogana

I. Brodovi, ni prvi ni posljednji

Kako da brodovi koji nose neprijatelja

Postanu brodovi koji dovoze prijatelje, kršćansku braću?

Kako da brodovi koji nose razbojнике, otimače i palikuće,

Rušitelje crkava i samostana, svega svetog, svega što ne razumiju,

Koji nose razbijače svetih slika – i ubojice,

Kako da brodovi u čijim utrobama čekaju divlje zvijeri spremne na juriš,

Kako da to budu brodovi iz kojih će izlaziti pitoma bića?

To je pitanje kojim počinje život na putu prema svetosti nekolicine odabranih.

Tim je pitanjem započeo svoj novi život i Alphege,

Sjemeništarač u Deerhurstu, opat u Bathu,

Biskup u Winchesteru, nadbiskup u Canterburyju,

Mučenik u Greenwichu.

*Marko Grba**

* Iz ciklusa Pjesnička relikvija ili Osoba sveca utjelovljena u stihu.

II. *Početak je kraj*

Ustani, Olafe, ustani u svjetlost;
(Ustanite, pogani, u novi život);
Ustani, prihvati svjetlost, Krista kao Spasitelja;
(Nikomu još ne bi uskraćeno: mučeništvo,
Krist je poveo primjerom);
Prihvati i potvrdi ih kao braću, kršćane,
Koji te primaju u ovo kraljevstvo;
(Nova nada vama: sloboda u Kraljevstvu Božjem);
Nauči, postupno, kako oprostiti i zaboraviti svako zlo;
Ne izvrći što je Bog postavio kao sudbu ti: ruke čovječje čine zlo;
(To je konačna kušnja!)

Ustani, Olafe, hodaj uz mene;
Daj mi svoje svečano obećanje:
*Neću više sa svojim ljudima pustošiti ovom zemljom, Engleskom,
Neću ubijati kršćane.*
(Kad bi jedan mogao stajati za sve,
Pojedinačno obećanje biti dovoljno!)

Marko Grba

III. *Posljednja vojna*

Nakon godina mira, opet ih dočekasmo;

Iskrcaše se i udariše od jugoistoka;

Opustošiše gradove: dođoše do vrata Canterburyja:

Oplijeniše kućanstva, pokradoše relikvije, zapališe katedralu;

Uzeše zarobljenike, robove, i mene s njima.

Kazali su: *Otići ćemo i nećemo se vraćati, ali morate platiti.*

Moja glava bi također skupo ucijenjena.

Ne mogah podnijeti da moj narod pati i povrh onoga što je nužno;

Odbih da me isplate.

Marko Grba

IV. Posljednja propovijed u agoniji

Zašto mi zlo činite? Zašto činite zlo mom narodu?

Zar ne pojmite, bacajući ovo, ove životinjske kosti, po meni,
Činite zlo sebi?!

Zaustavite užas ove gozbe,

Pogledajte oko sebe, ponad sebe, ispod sebe,

Zar ne razaznajete ovaj vrt Greenwicha, koji je sam Bog zasadio?

Ovaj zeleni i gostoljubivi otok, ta to je već Obećana Zemlja!

Moj je narod uvijek voljan primiti goste,

Izići im ususret kao braći, samo ako su miroljubivi;

Zar morate ratovati da biste živjeli?

Niste li mogli ostaviti za sobom stare sebe,

Jednom kad ste isplovili iz polaznih luku?

Sebstvo je zatvor: o, kako to osjećam,

Da tomu nije tako, ja bih izmakao svojoj sudbi;

No kasno je za mene;

Molim za vas: Bože daj im da izbjegnju tu osudu, taj zatvor

Sebstva.

Marko Grba

**Glave anđeoske djece ispred crkve sv. Alphegea
(u Greenwichu)**

Koliko je djece ovuda prošlo, s anđeoskim izrazom na licima,
Koliko je majki ugledalo anđela u liku svoga čeda?
Nemilosno vrijeme!
Uz sve ostalo s lica Zemlje, izbrisalo si i te izraze blaženosti s lica
Djece i majki. Nemilosno vrijeme!

Sada i ja gledam lica anđela
Dok prolaze na putu od kuće do škole u svojim odorama,
I mene i njih nestat će,
Kao i tolikih mnogih poklonika pjesme.
Ali utjeha ostat će – marom kipara:
Na licima anđeoske djece ispred crkve sv. Alphegea.

Marko Grba

**Veličanstvena ruševina
(ili Stihovi pronađeni na putu za dvorac Wigmore)**

Gdje je ruševina o koju da oslonim svoju dušu,
Što je preostalo od moga doma?

Čuo sam ih gdje govore o tim sretnim trenucima: Umjetnike;
Čuo sam ih gdje se smiju – i ne govore ništa: Djecu;
Naslijedili smo Zemlju;
Svaki od nas komad zemlje,
Svaki svoje tijelo;
Dosad jedva da išta još preostaje:

Tijelo je moje već ruševina;
I moje su nade raspršene:
Dozivam ih sa svih strana svijeta;

Ovaj svijet još samo gravitacija drži
I mnogo, mnogo prijetvornosti.

.....
Gdje je zamak, možete li nas uputiti?
Još malo pa ste tamo, nekoliko koraka.
Prijatelju istog imena, srodnoj duši:
Ta nije li: VELIČANSTVENA RUŠEVINA!
Neka sad tko kaže: Ovo je stvarnost, a ono je iz mašte;
Ovo su uljepšavanja mladosti, ideali,
A ono zbilja ozbiljnih!

Ta nije li razvidno
Iz svakog kamena obraslog mahovinom,
Iz svakog zabata zaostalog, bedemâ
Razvaljenih: iz cijelosti ove uzvišene kule:
Da je građevina – osobito uzev u obzir njezinu svrhu –
Trpjela mnoge promjene,
Počev od onog trenutka (dakako i prije) kad je kao gotov nacrt
Predstavljena naručitelju kao obrambena kula
(Što bi značilo i kao zatvor, spremnik određenog broja ljudi),
Pa onda kroz vjekove kao gospodski dom, mjesto i zabavi
(Što bi opet značilo i kao zatvor, spremnik određenog broja ljudi),
Da bi konačno bila temeljito razrušena
U sukobu rojalista s antirojalistima.
Pravo je pitanje: U kojim je trenucima
To bila obrambena kula, u kojim ruševina,
A u kojim mjesto iz pjesnikove mašte...?

S vrha kule-ruševine pogled puca
Na ruševnu stvarnost zemlje,
Ruševina za ruševinom,
I nije da se svaka doima veličanstvenom.

.....
Je li počinula moja duša,
Ima li kamo i s kime poći?

Može li se proširiti prostor duše
Tako da se i cio svijet čini
Ruševinom, veličanstvenom ruševinom?

Marko Grba

**Odabir ptica iz nebeskog vrta
kojega je slika ovaj zemaljski vrt**

Svjetlosni zrak što kamen takne –
Zlatnožuti vapnenac – otkriva
Na grani jabuke – crvendaća,
I kosa među granama čudnog bora
(*Pinus pyramidalis*); otkriva
Zbor ptica i čini i da kamen i da duša
Cvrkuću.

Zamisli vrt poput onog,
Gdje su stabla i sve što korijen pušta
Ljudi; i gdje su ptice oni ljudi
Koji su za ovog života poželjeli letjeti;
Oni koji su morali podnijeti žrtvu:
Sveti ljudi.

Marko Grba

